

Womhaj Bóh!

Czytło 38.
19. sept.



Łétnik 7.
1897.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždy ƙobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a ƙu tam dostacž sa sčtwórtlétnu pšchedplatu 40 np.

14. njedzela po ƙwjatej Trojicy.

Łuf. 17, 17—19.

Ƙdžeha paƙ ƙu czi džewjeczo? Takle ƙo našch sƙóznik prašehsche, hdyž bě džehacž wuƙadnych wustrowik. Ale jedyn jenož bě pšchischol, ƙo Jesušeƙ podžakowacž. Czi druhy běchu ƙo dom wrócžili, a ƙebi na to njepomyšlichu, ƙo dyrbjeli ƙo temu ƙnjeseƙ džakowacž sa jeho pomoz a huadu. Wšchako bě niša nimo, a hubjeństwo mějesche kónz. Sčto bě Jesuž tež dale nad nimi cžinił — njebě wón tež druhim pomhał runje kaž jim?

Tajzy ƙu ludžo! Ƙnježe, hdyž styšnosč tu je, dha pytaƙu cze; a hdyž ty jich šchwitašch, tehdy wołaju woni styšnje. (Jes. 26, 16.) Ƙdyž paƙ je srudoba nimo, ƙebi wjazy na to njemyšla, ƙo je Bóh tón ƙnjesh pomhał.

Ƙak styšniwi běchu ludžo w cžaku wulkeƙe wójny 1870—1871. Ƙelko nutrných próstwow a sdychowanjow je ƙo cžinił w tamnym cžaku! Zlyly lud ƙo ł Bohu wołasche. A Bóh je pomhał. Wón je modlitwy wušlyšchal. A nětko dyrbi reƙacž: Ƙdžeha paƙ ƙu czi džewjeczo? Nětko dyrbi Bóh tón ƙnjesh storchicž: Ssym dha ja nětk nan, hdyž je moja cžesež? Ssym ja ƙnjesh, hdyž je moja bojosež? (Mal. 1, 6.)

Njeje naž lětka Bóh tón ƙnjesh wobarnował pšched najwjetschim njesbožom? Njeje naž pšchepušcžil a šchtrafu hacžil, hdyž žalofne powodzenje druhim najwjetschu šchtodu nacžini a žně, nadžiju zyleho lěta, dom a dwór saniczi? Ƙdžeha paƙ ƙu czi džewjeczo?

Ƙak wjele ludži je prajilo w bolosčach, na ƙhoroložu, pšchi wulkeƙe srudobje: Jesu, ƙmil ƙo nad nami! A tón ƙnjesh je wušlyšchal jich wołanje. Ƙdžeha paƙ ƙu czi šchesečžijenjo wšchitzy, kotrymž je ƙwěrnny Bóh pomhał we wšcheƙ strachoeže? Nješku ƙo sažo wrócžili ł staremu hrěšchnemu waschnju a žiwjenju. Dženša storchicž našch sƙóznik runje tak kaž tehdy: Ƙdžeha paƙ ƙu czi džewjeczo?

Wón njemóže tola pšchi maleƙe licžbje džakowných, nad kotrymž ƙo jandželjo wješela, parowacž hromadu tych, pola kotrychž je teho lubosčiwja próza podarmo byla. Wšchako je wšchitkich wutupil je ƙwoƙej ƙwjatej ƙrwju a wucžiscžil wot wušada hrěchow. Za ƙrej Jesom Ƙhrysta wucžiscžil naž wot wšchitkeho hrěcha (1 Jan. 1, 7).

Njeje jich džehacž wucžiscžennyh? Ƙdžeha paƙ ƙu czi džewjeczo?

Nješku Jesušeƙ ƙwěrnosč ƙlubili pšchi ƙwjatym woltarju? Wšchi wobnowjenju šchecženškeho ƙluba? Wšchi spowjedži a pšchi wužitwanju Bóžeho wotkasanja? Wšchitzy šchesečžijenjo dyrbjeli jemu ƙlužicž a jenož nětki sa Jesužom ƙlědža! Czi druhy ƙebi na to njemyšla. Ƙdžeha paƙ ƙu czi džewjeczo? Ty, w twojim domje ƙo ničto wjazy njemodli hacž jenož twoje džeczo, twoja stara macž! Nje-wěrnó, tehdy, hdyž woda czi došahasche hacž ł duschi, ƙu wołal a žaloscžil: Luby Jesu, ƙmil ƙo nade mnu! A potom — je ƙamo wot ƙo lěƙe bylo! —

Ƙaj, hdy by wěrił, ƙo wot Boha wuƙhadža wšchitkón dobry a dokonjany dar, hdy by wěrił, ƙo je wšchitko, šchtož mašch, njesašlužena huada, by prajil kaž Pětr: Ƙnježe,

dzi wote mje won, ja hym hrěšchny człowjek, — abo kaž David: Schtó hym ja, Anježe, Božo, a kajta je moja křeža, so mje hač žem pschijwjedł žy? (2 Sam. 7, 18) — dha by ty tež pschischol a by žo dźakował. Jeli so Boža dobrota žo jako hnada pójnawa, dha tež žo Bohu wutrobnu dźak dawta.

Samariski to pójna, so bė bješe wscheje sašlužby a dostojnosće dobrotu wot Jesuša dostał. Jeho njebė jenož nusa kaž tamnych k Jesušej dowjedła, ale nashonjena hnada jeho sašo k Jesušej dowjedze, so by nětko wot njeho brał hnadu sa hnadu. „Hdyž tebe jenož nusa k modlitwje wabi, njemóžes Boha prawje pójnacž. Hdyž pak pomoz bóle hiščeže ponižuje hač nusa, budze tež wutroba w Božej hnadze wostacž. Samariski žo sašo k Jesušej wróczi; wón nima ledžbu, sčtož či druhy k temu praja — a ty, nejšy žo ty ženje ludži bojał, so by Bohu čzešč woprował? Tamny padze na žwoje woblicžo a dźakowasche žo — a ty žy husto tak liwki! Tamny je napošledk křwalbu dostał wot Jesuša a wot njeho byl žohnowany na čžele a na dušchi. Hdyž bėchu žo či druhy žami šebali wo wěčne šbože, dokelž njebėchu žo k Jesušej sašo wrócžili — a žami žebi žórlo wscheho dobrego k njedžakownosću satyřali; — pschetož „Božu dobrotu šabycz, reka, žórlo wscheho dobrego šatřacž, Božu šmilnosć pak křwalicž, reka, nowu šmilnosć žebi dobyč“, — dha je tón jedyn, kiž žo dźakowasche, k čželnemu wustrowjenju Božu wěčnu hnadu w Křystušu namakał a dostał.

Hdže žy či džewjećo napošledk wostali w šmjertnej hodžinje?

Komu čzesch žo runacž?

Nječasch kaž Samariski Jesušej žo dźakowacž k rtom, k wutrobu a se žiwjenjom k wěčnemu šbožu? Šamjeń.

Garbat-Kotecžanski.

Barichonste křeščijanstwo.

(Štabožne rospominanja wot Š. Šansena, šararja w Rőkenje w Norwegškej.)

(Škőncženje.)

Ša hym žo rošbudžil.

Math. 4, 8—11.

Šso praji, so žmy wjele špytowanjam wustajeni, a to je wěčno. Jesuš bu šti křóč špytowany. Ša čžu naležnje wo wošebitym špytowanju něščto porěčezč, pschetož wošebite špytowanje je! Něščto wošebite bėšche, ščtož čžyšche šatan wot Anješa Jesuša; něščto wošebite je, ščtož žo wot tebe žebi žada, k čžimž tebe špytacž čže. Tuto jene špytowanje, šatanowa šylnosć, w tym wobšteji, so wón pschezo to jene čže, kaž tež šylnosć Jesušowa je, so pschezo to jene čže! — Sčto čže Jesuš? Žiwjenje w Božu! Sčto čže šty duch? Wotpad wot Boha. Jesušowe přenje, druhe, ščezje špytowanje maja ša wotřkjeny kőnz: wotpad wot Boha. To jene je, na čžimž šatanej pola tebe leži: tebe wot Boha přecž torhnyč, tebe na žo šwjacž, tón šwjacš roštorhnyč, kiž bješ twojej wutrobu a bješ Bohom wobšteji. Mój luby, to jene šatraščne čže šatan wot tebe, so dyrbišch wotpadnyč wot Boha, to dyrbišch jašnje wjedzeč a špőnacž. Ty žy žnano špytowany byl k něčžemu, ščtož šle a hrošne bėšche; k čžemuž bu špytowany. Še-li žane wobrocženje k Bohu, je-li žane žiwe křeščijanstwo, potom je šatan hižo špokojom. Ty žy žnano pschesh lėta špytowany byl, a žy daloko pschischol we wotpadze wot Boha; ale tebi njeje žo wujakniło, so bėšche runje to šatanowy wotpohlad k tobu. Něčtő wě, so je wopikštwu poddaty, so nje-pőczžiwosć žluži, so je wjecžiwny, to derje pójnaje; ale so to wschitko na to jene žo mēri, na wotpad wot Boha — na to žebi pomyšlił njeje. — Dospolny nadpad, je tón hižo w džecžatštwje mőžno? Šso wjeřelu prajicž mőž, so w džecžaznych lėtach k žanemu wurajuemu wotpadaj wot Boha njepšchidžje. Čžert dowolnosće

njedostanje, džecžatko k žylej mozu špytowacž. Džecžatštwo je kaž šafitaze hačženje; mőža drje male žolmicžki žo šbehacž, ale wone nješamőža kődžicžku k rošraženju pschinjicž. Ale hdyž ničtő wot-rošče, čžini, kaž by na atlantiške morjo wušchol, hdžež kaž wulka kődž wot žolmow a wichora žo rošlamacž mőže. Šafle we wuschichich lėtach šatan žwoju polnu mőž potašuje. — Niž pschesh kőfirmacij, ale w pschichodnych lėtach po njej, hdyž wošomnate, džewjatnate a wsche teho žo pschibližuje. To je rošbudžazny čžap. Potom čžert tebe je žobu wošnje na horu a potaže tebi wschitku křašnosć teho šwěta prajizy: „To wscho čžu tebi dacž, jeli so žo Boha wotřeknjesh!“ — Njany čžap, hdyž džecžaze čžrije žo wušuju, a něčtő žo k dorosčžnym ličži. Mőžy čžela a dušche w polnym kčženju šteja; žiwjenje tak křašne pschesh tobu leži. — Ale to bywa tež loško špytowanje, abo žnadž niž? — šatan tebe kaž na horu dowjedze a tebi žwoje předowanje na horje džerži, a mőž leži w tym předowanju. Wón tebi žiwjenje teho šwěta potaže a praji: „Njecžujesh w žebi, so žiwjenje wužiwacž dyrbišch? — Njecžujesh, šak to tebe k čžerštwej, nowej radošču napjelni? Wšmi a wužiwaj!“ — Ale něščto tebe hiščeže wrócžo džerži. To je tón njany šwjacš wot džecžaznych dnjom, k kotrymž bė na Boha šwjacšny. Šatan praji: „Ty mőžesh jenož woprawdže žo šwjekelicž a wužiwacž, jeli so žo wot Boha wotwobrocžijš. — Wotřchajš puto, čžeschli žo žwobodneho ščinič. Přecž wutrobu wot wscheje nabožiny! Njedaj žanemu duchownemu a žannym kniham mozy nad tobu dobyč, šak so myšlišch, so dyrbišch k Bohu žo modlicž. Wotpadni wot Boha! — Potom šafle mőžesh křelich wječela polny wupicž. Šewak jón pijesh jako ščloša, še štyřkniwek hubjenej bojosću. — Čžin žo žwobodneho, a wužiwaj žiwjenje bješ Boha — čžerštwje a žwobodnje — po twojich darach a šamoženju!“ To je předowanje na horje, kotrež šatan młodžinje džerži. — Šsy ty wotpadnył? Šsy žo jeho kšam nawabicž dał? Pschetož wón kži! Ty žane wjeřele njenamakašch, jeli so žo wot Boha njewotwobrocžijš“, — to je jeho wulka kša na žwěče. Šsy ju mērił? — A něčš špomnicže na wschitke pomozne šředki, na wschitkich pschinosčerjom, kotrychž wón w žwojej šlužbje trjeba — štych towaršchow, — hubjene kniži a kőpjena. A lėdma wēřju, hdy byščeže žo mje prascheli, ščtož najštrašchnišche je, šli towaršchojo abo hubjene kniži a kőpiena, — žebi myšlu, so čžyl prajicž: „Šle kniži abo kőpiena žy najhőřšche, pschetož wone žy nam pschezo wjazy k rukomaj a žy najbőle tak derje špižane.“ — Šak šrudnje, hdyž žo ty nejšy pschecžiwil, kaž je žo Jesuš špytowanju pschecžiwil! Šich wjele hym šnal, kiž mējachu w žwojim šnutštownym hrošnu blušnu po šajkim padze w młodošči dopokasč, A — ledžbuj na to — runje w tych lėtach žmy k wobrocženju hiščeže tak křmani. Wjele jich hym žo woprašch: „Hdy žy najwjeřelšchi byl w twojim Božu?“ a woni žy wotmolwili: „W mojej młodošči, w čžaju kőfirmacije a w lėtach po njej.“ Ale hdy by tež hižo přecždžezacž lėt štary byl, — wobrocž žo tola, wscho mőže žo dobre ščinič. W šandženej najšnje ras na dwőrnishczu młodeho dželacžerja šetřach, — wón bėšche k towarjom. Wošebiteje pschicžiny dla žo k nim do rěčow dach, hačž runje bėčmož žyle žušaj. Nadpaduje je, šak čžerštwje rošomne myšle dželacžer husto rošwiva. — Wón rěčeshche wo žwojim štejnihczu k Bohu. „Ša mējach šak dobre, škutne myšle, jako džecžo žnadž ščehčž abo žydom lėt bėch, a jako narosčezch, buch škutnje wot Božeho ducha šapschijaty. Potom pak pschidžezch do dwělomanja a do čžezkeho hrěcha šapadžezch.“ „Šak žo to šta?“ žo jeho woprašch. „Njewēřazny towaršch mozy nade mni doby. A potom bėchu kniže, kotrež mi do rukow padžezchu — wón mjenowasche te kniže. Šele žy mje wot mojeho Boha wotřhnyłe a moju wutrobu wupřidniłe, šak so mi ničžo wsche njewošta wot mojeho žiwjenja w Božu, ja žo žyle njewēřazneho ščinič.“ Še žo tebi tež šak šeschlo? „Ale“, dale powjedajšche, hym žo šašo pschebėdžil, něčš wēřju, so Wőh je a so je Jesuš wumoznik teho šwěta. A hym žo rošbudžil, žwojemu Bohu žo čžisčež poddacž. Mój luby, šak daloko je šatan k tobu pschischol? Šak daloko žy ty wot Boha wotpadnył? Ach, so by žo tola poradžilo, tebe k škutnemu pschemyšljenju na to nawabicž! Njeje wěčno, hdy by žo wo twoju štwosć jednalo, a lėkar by k tebi prajil: „Šso boju, so žy wasche plūza kšore“, njeby ty na loške ramjo wšal, ale by něščto pschecžiwu temu čžinil. Ale hdy by něčš k twojim žiwjenjom w Božu k šmjercžiči šchlo? Njedyrbišch ty pschecžiwu temu ničžo čžinič? Ty žo žnadž na to špuschezesh, so žadny šjawny přejer nejšy. Ššnadž žebi myšlišch: Ša wschaf jow w žyrkwi žydam, to tole ničtő njecžini,

kiž je wot Boha wotpadnył. Něchtó móže tak rjenje w zyrkwi hédžecž, haj na klětzy stejecž, a žiwjenje w Bošu móže dospołnje morwe bycž. Wotpad wot Boha najbóle tak nahle žo nještanie, pomalu a po něčim žo wutroba swojemu Bohu sdaluje. Ešnadž prajiš: „Haj luby knjes duchowny, ja žo boju, hdyž žo w žiwjenje w Bošu jedna, so ma žo sruďnje so mn; ale šhto dyrbyu činicž?“ Čhzejch ty wopravdže něšcto činicž, ja čžu tebi na pošledku něšcto prajicž: Ty dyrbiš činicž, ičtož Žesuf činješce. A šhto činješce Žesuf? Wón rjetny šatanej: „Eběh žo wote mnje!“ Nješce že ičtučžku na ičtwórtyh stawje lišta Šakuboweho čitali: „Stejce pat čžertej napsčecžiwu, dha čžeknje wón wot waš.“ Čžin, kaž Žesuf činješce! Rosžudž žo, wšmi šhutnje š twojim šadžerženjom psčecžiwu Bohu. Wobhladaž žebí twoje hubjenstwo! Praj žebí žamemu, a praj twojemu Bohu, kaš to š tobu stejí — rosžudž žo! Budž šmužitý a šapschimí wotmýšlenje, twjerde, frute wotmýšlenje! Praj žebí žamemu: „Kaš njemóže dale hiež; hinaš dyrbi so mnu bywacž, je-li hišceže móžno, žo š Bohom šjenocžicž. Nječam dlěje kaž poš wot čžerta žo ša rjećas wódžicž dacž.“ — Krašne je, žo ša Boha rosžudžicž. Špomí na Žesufa a na jeho rosžudžaze: „Eběh žo wote mnje, šatanje!“ Špytowanje žo šawěšce hacž do dna dušce dobu, ale wón bě žo rosžudžil ša žwojeho Boha a Wótza. Ša mějach dobreho psčecžela, mlodeho bura; dyš a dyš rěčješce wón tež w šdromadžišnach. Wošebje na jene jeho pošlednich šłowow žo dopomnju: „Ša žym žo rosžudžil“ — kaš džesce wón, a hišceže widžu, kaš jeho čžorne wóčžto žo šybolešce pschi tym šłowje — „ja žym žo rosžudžil, psčecželo; wy móžecže čžinicž, kaž čžecže; ale ja žym žo rosžudžil — ja čžu žwojemu Bohu šlušecž!“

Šamjen!

Psčelozil Ryčtař = Budesčanski.

Šchěšnathy džen oftobra.

(Šofracžowanje.)

Štary wojak běšce čžezžo franjenny; žmjercž běšce žemu blišto. Žajki ležješce w našymštej nozy na šymnej, wložnej šemi bitwiščeža, na kotrymž běšce š lawškej šhrobloščežu žo bil. Wón běšce žo š šhribjetom na šhtom šlehnył a móžješce lědom hišceže rěčecž, kaš šlabý a bjese wščeje mozy wón běšce psches to, šo běšce nimo měry wjele šwre šhubil. Šffizěrojo a wojazy pschištupichu š njemu a widžachu, kaš ma čžerpicž. Woni jeho š čžicha š lěšarjej wotnješechu. Šam šadžichu jeho na roštorhany wojerški šwicž. Šološče jeho čžwilowachu; šffizěrojo jeho wobštupichu. Šórny pschišdžechu wšchitzy, kotřiž běchu pod nim polkowe wódželenja nawjedowali, šo bychu šhonili, kaš žo jich lubowanemu polkownikej wjedže. Šěšar došdže. Wón pschehlada rany a ščeže š ramjenjomaj, ani šłowcžka njeprajimšchi.

„Psčecželo a bratišje!“ šchepšajšce wón štaremu do wucha, šo njeby ničto šlyščał, „pschihotujcže žo na žmjercž.“

„Bohu budž džak ša tule powješcž“, džješce Šonfeld měrnje. „Šumšrocž dyrbyu tola š žwojemu džješcžu pschišcž a š jeho macžeri.“

Šěšar pschifajš, šo bychu šranjenedho žameho wošajili.

„Pschihotujcže žo š nowa na bitwu!“ prošješce Šonfeld še šlabým šloškom. „Wýšlu, šo žo jutšje bitwinška reja š nowa šapocžnje.“

Šorak čžyšče tu woštačž. „Ša tebe njewopusčcžu, žy mi był jako nan“, džješce wón, „woštanu pschi tebi, doniž — —“.

„Šošłuchaj mi, žyno“, wotmolwi štary wojak, „šraduj wšcho š jutšišchemu dnjej! Šodaj mi ruku!“

„Budž Wožemje, psčecželo a towaššcho!“ džješce Šorak wšchón hnuty, „Wóh njech mi špožčži, šo žo š tobu šažo wohladam.“

„Wóh budž twój šchit, Šorako!“ džješce štary Šonfeld š čžicha, „wón wjedž tebe š dobycžu a š čžesčži.“

Šlodženz pošlakny žo na šemju a štareho psčecžela wošchirwšchi, š kotrymž běšce štajnje šromadže na wójnje był, šaplaka; jeho došš pohnu jeho hacž do najšlubščeje wutroby. Šorak něšajku dolhu, žuchu čžłowšku poštawu wuhlada, kotraž žo žemu bližješce. Běšce to Łuzynda, wojerška šorcžmarška. Šeje wložny běchu rosšwajšane a šmahowachu w raššchim wěššiku. Šona šiwajšce š čžerwjennyh rubišškom. „Šuh!“ šawola wona hrošnje a čžerješce nimo lěhwa, na kotrymž žo štary wojak š bološčemi bēžješce — „16. oftobra!“

„Šchěšnathy oftobr!“ wošpjetowa Šonfeld a šašdželi wóčžzy: Łuzynda šhwatašce šhěšje, kaž wěššit, psches bitwiščežo a šhubi žo šady brjoha, šady šotrehož žo něšajše šwěške pruhi pošbēhowschu. Šot teje hodžiny žem ju wjazý pschi pošku wohladali nješšu. Šorak paš došta wot wjeršcha Šwarzzenberga nawjedowatšstwo nad šlawnyh Šonfeldškim poškom a wjedžješce jón w šlědowsaznyh bitwach š dobycžu a š čžesčži.

17. oftobra běšce dospołny mēr; šanonški šrimot běšce wōnēmil. Šošpróznjeni wojazy wotpočžowachu a bēchu tež wotpočžinka jara poštrebni. Šeneraljo pošhlyjachu šwoje wójška. Šnapoleon mēješce hišceže nadžiju, šo budže žo Šwštrijka wot šwjastarjow wotrzej. Wón bēšce jateho šgeneral a š šhěžorej Šranzej poššlak, šo by teho psches wulke ššlubjenje š wobšamknjenju mēra nawabil. Šola šhěžor Šranž wotpošaja wšch ššlubjenja, šotrež žo žemu doštachu. Šōndželu 18. oftobra rano šapocžža žo na wšchēh šōnzach žurowa bitwa. Šolho wudžerža Šnapoleon šhrobke nadbēhi šwjastarjow, hacž runje mējachu woni bješ mēry wjazý wojerškich mošow; tola ššōncžnje pschemó jeho šfutosčž, šhroblošcž a pschemóž. Šakšše poški, šotrež hišceže w Šnapoleonowej ššlužbje štejachu, wopusčcžichu jeho w ššjedž bitwy a ššupichu žo jako njepšchecželjo psčecžiwu Šnapoleonej, šotryž bēšce tež jich wóčžnu šrajinu kaš dolho poštlōcžowal, poštal a wuzyžal. Šwječor šuteho šuroweho dnja bēchu Šranžowšow hacž pod Šipščanske šmurje ššlōcžili. Čži ššjo ššowaššeni wjeršchojo, ruški a čžēšči šhěžor a pošški šral — pošlaknyčhu žo na šemju a džakowachu žo Bohu, hdyž jim wjeršch Šwarzzenberg dobycže woššewi. Šnapoleon pschifajš hišceže šōn šamý wječor, šo ma žyke wójško poščž našad naššupicž. Ša druhe ranje woprowašce wón hišceže něšotre wójškowe wódželenja, šo by šwojich najššpschich wojakow wobšhrowal. Šeho dla šapocžža poš ššacžu bitwu na druhe ranje š nowa. Šola psches Šalschšrowu bēšce šenicžšči mōšt natwarjenny a teho dla džješce žošanje jara pošmalu. Ššcho šonješce š šutemu mōštej, a lēdom bēšce Šnapoleon mōšt wopusčcžil, rosšwlecžži wón š wulšim wješšotom. Šnošy wojazy šepichu žo w rēčžnyh šžolmach.

Ša wobēmaj ššronomaj bēchu mnošy wojazy ššmjercž namakali. Šola šrawna hra pschēd Šipščansšimi ššurjemi pschijješce europišškim ludam šwobodu a ššoty mēr.

(Šofracžowanje.)

Ššchelate š bliška a š daloka.

— Ššerbški šomilešški šeminar je wot 16. augusta hacž do 13. šeptembra w Šodžiju poš wódženjom šubeho šnješa šararja D. Šmišcha ššromadženny byl. Šny wēmny š naščeho šeminaršškeho čžaka, kaš my kaš radži w Šodžijškej šarje wulnyčhu šubš ššerbški rēčž, dokelž nam niž jenož prošta wučžba žo došta, ale čžopla wutroba naščeho šubeho wučžerja naž šahorjowašce a pošbēhowašce, šo bēšce nam wulšjenje šama radošcž a žo nam te 4 njedžele minyčhu, kaž bychu pošecž lečžale. Šěšja mēješce šeminar 6 ššobustawow. Šo bēchu: knješ šandidat Šyššerč, knješja šštudencži: Šwicžas, Ššrōjak, Ššōlcž, Ššada a jako ššospitant Ššyčerč, šotryž je hacž došal na Ššrejššwaldškej uniwššicže ššudowal. Š nich bēšce knješ šandidat Šyššerč 5. ššrōcž, knješ Šwicžas 3. ššrōcž a Ššyčerč 2. ššrōcž w šeminarje, čži drusy 1. ššrōcž w šeminarje. Š raššchich hodžinach ššromadžichu žo ššobustawy š wulžny wožnemu pschelōženju čžezšchich nabožišškich naššawškow a ššamo poššledni čžak žo na pschelōženje Ššuthartowešho ššompendija dogmatiki pošdachu, šotryž poš šwojej čžezžkej rēčži žebí dobru ššajomnošcž w naššōženju ššerbššej rēčže žada. Š wobšwšerdženju w rēčžišškich woššebnošcžach naščejše ššerbššej rēčže, napišša žo ššōždy džēš exštemporale, šotryž šuby knješ pschēdžnda pschēšladawšchi na druhi džēš š ššōždym ššobustawom š jeho pošwucženju pschēšdže. Ššoššōdnju mējachu ššobustawy šwoje pošwatne džēša, njech je to šwoje poššedowanja abo ššateššny, abo poššne pschelōžki džēšlachu. Ššerbšške ššateššny žu wšchitzy džerželi. Ššredowaloj ššaj knješ šandidat Šyššerč a knješ ššudenta Šwicžas. Ššiturgišku Ššožu ššlužbu žu wšchitke ššobustawy w Ššodžijšškim Ššožim domje ššastarali. Šaj to bēšce šažo šohate ššohnowanje, šotrež žu wšchitzy mlōžši šubi knješšojšo domoj njēšli, kaž móžachmy to š jich rta šenohšōšnje ššlyšecž. Ššutrošny ššutry džak wulžny čžesčēženemu knješšej ššararjej D. Ššmiššej, šotryž je šažo poš šwojej woporniwēj a njēššrōžniwēj ššobōčži na šych ššubych mlōšnyh Ššerbach džēšak.

Š ššelliz. Ššašdženu njedželu poššōšdnju mējachmy w naššchim rjanym a rjenje ššwjedžēšžy wuššychennyh Ššožim domje Ššustaw = Ššdolšški ššwjedžēš. Š wēže šmahowachu a witachu do daloka

tsi mōzne khorhoje. Woltaŕniščežo bē sahodnik Wujeŕſkeho hroda wulotnje wudebil. Hacz runje je wjeſchina woſady nēmſka, dha bē zyrkwine prijōdkſtejerſtwo jenohlōſnje wobſamklo, ſo ma ſerbſka Boža ſlužba prēnja bycz. Niž jenož ſ najcheje, ale teſe ſe ſuſhodnych ſerbſkich woſadow bēchu kemſcherjo pichichli, ſo bychu ſwjedzeſke pŕedowanje knjeſa ſararja Ssykorn ſ Minakala, najcheho pŕjedawſkeho lubeho knjeſa duchowneho, ſlyſcheli. Wōn woprawdže ſ wutrobuhnujazej mozu pŕedowajſche, ſo ſložujo na Mat. 9, 36—38, a to pŕaſchenje ſtaji: „Schtō trjeba pſcheczel Guſtav=Abolfſkeho towarſtwa a džela? 1. Wōczko, kiž tu nuſu wēnhratrow widži. 2. Wutrobu, kotraž tule nuſu w luboſczi ſobu czuje. 3. Ert, kiž je hotowy k pŕoſtwje ſa nich. — To bēſche hluboko ſacžute ſwēd-czenje, w kotrymž czēſczeny knjeſ pŕedar džiwajo ſ luboſcju na najche ſetliczanſke woſadne jaſdženoſcje nutrných poſluſcharjow na daloke pola žohnowaneho Guſtav=Abolfſkeho dželanja dowjedže. — Nēmſke pŕedowanje džeržeſche ſe ſnatej wuſtojnoſcju wyſokodoſtojny knjeſ tajny zyrkwiny radžiczel rycer Keller ſ Budyſchina wo 2. Tim. 1, 7 roſeſtajo: „W tajkim duchu ma Guſtav=Abolfſki wuſtaw ſtač?” Niž w duchu bojoſcže, ale w duchu mozy a luboſcže a ſtroweje myſle. Wobej ſapoczatknej liturgiji mējeſchtaj pſched woltaŕjom knjeſaj diakonſ Domajſka a ſarar lie. theol. Nencž a ſkōncznu na ſerbſkim kemſchenju knjeſ ſarar Wiczas ſ Moſacziž, na nēmſkim paſ knjeſ ſarar Marcžka ſ Wōſborka. Kherluſche na wobojim kemſchenju buch ſ poſawnami pſchemodžane. Teho runja na wobojim kemſchenju ſpēwanſki khor rjany ſpēw wuſpēwa. Hacz runje bēſche wjedro jara deſchežitojte, je ſo ſwjedžen njewocžakanje derje poradžil, a bē ſo wjele luda a woſebnych pſchitomnych ſeſchlo, mjeſ nimi knjeſ kollar kommerziſki radžiczel Wlynt, k. ſchulſki inſpektor Bach, ſeminarſki direktor kralowſki radžiczel Dr. Burtgardt, profeſſor Dr. Gieſing, direktor Pladet, primarius Dr. Kozor ſ Lubija a wjele drugih woſebnych knjeſow, knjenjow a knjeznjow ſ wokolnoſcže. — Kollakta, pſchi zyrkwinych durjach ſkladowana, ſ czēstnym woſhadnym darom wunjeſe 333 hriwnow. — Wo kemſchenju w 5 hodž. ſo lētuiſcha hlowna ſhromadžina Lubijſkeho poboczneho Guſtav=Abolfſkeho towarſtwa w „ſaſkim dworje“ pod pſchedſtwtwom knjeſa paſt. prim. Dr. Kozora wodžerzi. — To bē rjany a žohnowany džēn hacž do kōnza. Wōh wſchitko derje ſapocznuje, teſ wſchitko mudrje wuwjedže. Czēſcz Bohu Knjeſej dajcže!

— Kaſ wjele hubjenſtwa je na ſwēcže, dawa nam ſtatistiſki roſhlad, kotryž wobliczi, keltō je jich w Pruſtej w lēcže 1895 ſlepnych, hluchonēmnych a duchathorných bylo: Szlepnych bēſche 21,442 pornjo 22,677 w lēcže 1880, hluchonēmnych 28,721 pornjo 27,794, duchathorných 82,850 pornjo 66,345 w lēcže 1880 a 55,063 w lēcže 1871. Na 100,000 woſobow pichindže 67 ſlepnych, 90 hluchonēmnych a 260 duchathorných. Szlepi ſu po tajkim wotebjerali a to pola žōnſkeho rodu hiſcheže wōle. Na naſtrōžaze waſchnje pſchibjerala paſ je ličžba duchathorných. Sa 24 lēt ſu duchathori wo 27,807 pſchibjerali; ſ nich pſchindže na mužow 15,446 a 12,361 na žonow. Wjeſ 100,000 mužſkimi je 278, bjeſ 100,000 žōnſkimi 243 duchathorných. S teho widžimy, ſo je mužow wjele wjazy, kiž na duchathoroſcž czērpja. Wutūmy ſ teho, kaſ mamy ſo Bohu džakowacz, hdyž wōn naſ a naſch dom pſched tajkej ſrudobu wukhowa.

S huady budžemy ſbōžni.

Cžlowjek ležeſche na ſwojim ſmjertnym ložu. Szwēt ſo pſched nim ſhubjeſche kaſ mħla a to wulke pŕaſchenje jomu na wutrobu padže: „Hdže pſchindžeſch, hdyž ty wotſal pōndžeſch?“ A ſ tym pŕaſchenjom bēſche wulka ſtyknoſcž na njeho pſchichla. Njemērny ſo wōn na ſwojim ložu waleſche. Na dobo widžeſche 10 žaloſtných poſtawow woloſo ſwojeho lēhwa ſtejecž, ſhmných a pŕoſtých. — To bēchu te džekacz kaſnje Bože. A wone ſwōj hlōſ pſchecžiwō njemu poſbēhnychu, jena po druhej a jeho wobſkoržowachu. Prēnja pŕaji: Ty njeſbožowny, kaſ wjele pſchiboham ſy ty na ſwēcže w twojej hrēſchnej wutrobje ſlužil! Druha: Kaſ huſto ſy ty mjena twojeho Boha njewužitnje wužiwal! Tjeczja: Kaſ huſto ſy ty ſa tebe a drugih mēr ſwjateho dnja wotſwjeczowal! Schtwōrta: Kaſ huſto ſy ty khrobly a njepoſluſchny byl pſchecžiwō tym, kotrymž ſy poſluſchnoſcž winojty! A pjata: Kaſ huſto ſy ſwojeho bratra ſranil a ſmilnoſcž ſ nohomaj podtepta! A taſ rēcžachu wſchitke džekacz, jena po druhej, a wone hromadže ſ hrimotazyh hlōſom bēda wolochu. A tōn mŕejazy

ſo w ſtyſknimej czwili na ſwojim ložu wjeſche a njemōžeſche nicžo wotmolwicž. Wōn drje czujeſche, ſo je ſhubjeny. Szkōncznie pŕaji ſadwēlujō: „Chžecže, wy žaloſtne ſkōržbnizy, wēcznje ſakhadžecž? Njemōžecže wot mojeho lēhwa wotečž, ſo ſmērom wumru?“ A woni pŕajichu: „S jenicžkim wumēnjenjom mōžemy a chžemy wotečž, mjenujzy, ſo jedny na naſche mēſto ſtupi, kotremuž ſo ty zyle ſ czēlom a ſ duſchu ſa wſchu wēcznoſcž pōddaſch. Chžecž do teho ſwolicž?“ Khorj myſleſche. Tež to ſo jemu žaloſtne ſdaſche; jeho wutroba tſchepotaſche. Szkōncznie pŕaji: „Haj, ſbēhčže ſo wote mnje a dajcže temu jenemu pſchicž.“ Kadſcho chzu jenemu hacž jim džekacz wotmolwenje dawacz. Lēdy bēſche wōu tele ſłowa wurēcžal, duž ſo te czēmne ſkōržbnizy ſhubichu a na jich mēſtnje ſo ſwētla poſtawa poſaſa, myſoka a miła, ſnamjo ſmilnoſcže. A tōn hubjeny ſwoje lamaze wōczko tam ſloži. Na dobo ſebi na ſwoju ſcheczenizy pomħgli a na to, ſchtož bēſche jemu pobožna macž jako džēcju powjedala wo Bohu, kotryž je luboſcž a wo hrēſchnikach, kotryž mōža ſbōžni bycz. Wſchitko tole bēſche wōn dawno ſabyl, ale nētko taſ jaſne a žiwe pſched nim ſtejeſche, kaſ by ſo nihdy ſ jeho pomjarka ſhubilo njebylo. A hlaj, wōn ſeſna tu poſtawu. Szbōžne ſmēſkotanje jeho woblicžo pſchekraſni, wōn ruzy wupſchetre a ſ napinanjom ſwojich poſlednich mozow wōn ſawoła: „Haj, tebi chzu ja ſluſhecž ſ czēlom a ſ duſchu do wſcheje wēcznoſcže! Knježe ſmil ſo nade mnu, wſmi mojeho ducha horje!“ — Wōn wuſny czēſche a ſmērom a jaſdže k wēcz-nemu mērej.

Nicžka (0) a Jenka (1).

Młody muž, kotryž bēſche ſo hagle pſched kōtkim ſlubil, chžyſche tule powjeſcž ſtaremu pſcheczelej ſam pſchinjeſcž. Tōu bēſche wuczer a khutny ſchecžijan — a radny wjele njepowjedajſche. „Wōj luby ſyno“, pŕaji wōn, „ja ſo jara na twojej powjeſczi ſwjeſelu; pſchetōž ja ſo nadžijam, ſo ma twoja njewjeſta wſchitke te pocžinki, kotrež ſu ja Waju pſchichodne ſbože nuſne.“

„Wēcže, wona je ſ jara nahladneje ſwōjby.“

Tōn ſ mērom poſtany, k czornej taſli ſtupi, kotraž na jezēnje w jcho ſtudowanſkej jſtwje wiſajſche, kuſk krydy wſa a pſched tym ſlubjenym, kotryž ſo dodžiwacz njemōžeſche, nicžku (0) na taſlu napiſa.

„Wona je rjana.“ Wōn druhu nicžku pſchitaji.

„Wona je bohata.“

„Wo tajkim 000.“

„Wona je jenicžka herbowka wulkeho ſamoženja.“

„Wo tajkim 0000.“

„Wona je jara wuczena.“

„Wo tajkim 00000.“

„Wona ma wobkuſtaze waſchnje.“

„Wo tajkim 000000.“

„Ach, ja ſabudžech wam pŕajicž, ſo je wona pobožna, boha-bojaſna holza.“

„Cžeho dla mi to njeſch hnydom pŕajil?“ žiwje tōn ſtary napſchecžiwō a radoſcžiwje rjanu 1 pŕjedy rynka nicžkow namolowa — 1000000 — a wōn pſchitaji: „Wjeſ pobožnoſcže wſchelake woſebnoſcže, kotrež ſy mi pŕajil, twoje mērne ſbože ja wēſcžicž nje-mōža. Ale jjednōczene ſ pŕawej ſchecžijanſkej myſlu mōža jara wažne bycz.“

Nēſchto k roſpominanju.

Wurjadne wodženja Bože nam wurjadne pſchibluſchnoſcže napoloža.

* * *

Kaž Bože ſlubjenja wēſte ſteja, taſ wēſte ſteja tež Bože hroženja.

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjeſow duchowných, ale tež we wſchēch pſchedawarņjach „Serb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwōrcž lēta placži wōn 40 np., jenotliwe czēſta ſo po 4 np. pſchedawaju.